

Sygn. akt V ACa 41/16, V ACz 45/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w G. – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Koźma (spr.)
Sędziowie:	SA Maryla Domel-Jasińska SA Hanna Rucińska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Makarewicz

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 r. w G. na rozprawie

sprawy z powództwa J. J. i S. D.

przeciwko Skarbowi Państwa - (...)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji obu stron i zażalenia powoda J. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 26 października 2015 r., sygn. akt I C 930/15

uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w T., pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego i zażaleniowego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 41/16, V ACz 45/16

UZASADNIENIE

Powodowie J. J. i S. D. wnosili:

1. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w G. Wydział I Cywilny z dnia 16.04.2004 roku (sygn. akt I C (...)), w którym zasądzono solidarnie od powodów na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 16.340,85 zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 2.870,00 zł – od 10.08.1992r. do dnia zapłaty,

- 8.745,75 zł – od 05.11.1992r. do dnia zapłaty,
- 47.819,01 zł – od dnia 08.04.2002r. do dnia zapłaty,

oraz koszty procesu i koszty sądowe;

2. ewentualnie - o pozbawienie tego tytułu wykonawczego wykonalności w stosunku do powoda J. J. co do odsetek ustawowych od kwoty 16.340,85 zł za okres od 14.12.2007r. do dnia wydania wyroku w niniejszej sprawie, a w stosunku do powoda S. D. - co do odsetek ustawowych od tej kwoty za okres od dnia 17.05.2006r. do dnia wydania wyroku w niniejszej sprawie.

Pozwany Skarb Państwa (...) wnosił o:

- odrzucenie pozwu w zakresie roszczeń dochodzonych przez powoda J. J.,
- oddalenie powództwa w stosunku do obojga powodów, zarówno odnośnie roszczenia głównego jak i ewentualnego (odnośnie powoda J. J. - w przypadku nieuwzględnienia wniosku o odrzucenie pozwu).

Wyrokiem z dnia 26 października 2015r. Sąd Okręgowy w T.: odrzucił pozew wniesiony przez powoda J. J. odnośnie żądania zawartego w jego punkcie 1 (pierwszym) oraz w części żądania z punktu 2 (drugiego) dotyczącego odsetek za okres do dnia 26 maja 2009r., w pozostałej części oddalił powództwo powoda J. J.; pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 16 kwietnia 2004r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności – sygnatura akt I C (...) w części dotyczącej odsetek od kwoty 16.340,85 zł należnych od pozwanego S. D. za okres od 17.11.2008r. do 17.11.2011r.; w pozostałej części oddalił powództwo powoda S. D.; zasądził solidarnie od powodów J. J. i S. D. na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa w W. kwotę 3.600,00 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu, nie obciążył stron kosztami sądowymi od których powodowie byli zwolnieni, następująco uzasadniając rozstrzygnięcie:

Wyrokiem zaocznym z dnia 04.05.1993r. (sygn. akt IX GC (...)) Sąd Wojewódzki w G. Wydział IX Gospodarczy zasądził od spółki z o.o. (...) na rzecz (...) Zakładów Radiowych (...) kwotę 116.157.511 zł (starych) wraz z ustawowymi odsetkami, a poza tym kwotę 21.646.000 zł (starych) tytułem zwrotu kosztów procesu. Powód S. D. był prezesem zarządu spółki (...), a powód J. J. – jej wiceprezesem. W dniu 28.10.1997r. komornik postanowił umorzyć egzekucję wobec tej spółki jako bezskuteczną.

Skarb Państwa wystąpił z pozwem przeciwko S. D. i J. J., na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. Wyrokiem z dnia 16.04.2004r., zaocznym w stosunku do J. J., Sąd Rejonowy w G., Wydział I Cywilny zasądził solidarnie od obu pozwanych na rzecz Skarbu Państwa - (...) kwotę 16.340,85 zł z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 2.870 zł – od dnia 10 sierpnia 1992r.,
- od kwoty 8.745,75 zł – od dnia 5 listopada 1992r.,
- od kwoty 47.819,01 zł – od dnia 8 kwietnia 2002r. do dnia zapłaty.

Sąd ten zasądził także kwotę 2.400 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał pobrać kwotę 1.243,83 zł z tytułu wpisu, od którego powód był zwolniony (sygn. akt I C (...)).

W piśmie z dnia 26.07.2004r. powód wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi z 16.04.2004r. Przesyłka zawierająca ten wniosek została nadana na pocztę w dniu 26.07.2004r.

W dniu 14.07.2005r. komornik w G. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko S. D., a w dniu 10.11.2006r. takie postępowanie przeciwko J. J. wszczął komornik w T.. Postępowania te zostały umorzone wobec ich bezskuteczności: w dniu 16.05.2006r. - w stosunku do powoda S. D., a w dniu 13.12.2007r. w stosunku do powoda J. J..

W piśmie nadanym na poczcie w dniu 1 czerwca 2010 roku, a skierowanym do komornika w T., wierzyciel Skarb Państwa - (...) wnosił o wszczęcie egzekucji przeciwko J. J.. W piśmie z dnia 13.12.2012 roku komornik informował wierzyciela o zakończeniu tego postępowania w dniu 08.12.2012 r. w trybie art. 823 k.p.c.

W piśmie z dnia 22.03.2013r. skierowanym do komornika w T., Skarb (...) wnosił o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi J. J.. Wpłynęło ono do komornika w dniu 27.03.2013r. Postępowanie to toczy się do chwili obecnej pod sygnaturą Km (...).

W postanowieniu dnia 17.11.2014r. Sąd Rejonowy (...) nakazał wydać wierzycielowi Skarbowi Państwa - reprezentowanemu przez (...) drugi tytuł wykonawczy w postaci wyroku z dnia 16 kwietnia 2004 roku (sygn. akt I C (...)) w celu prowadzenia egzekucji przeciwko dłużnikowi S. D..

Wyrokiem z dnia 26.05.2009 r. Sąd Okręgowy w T. Wydział I Cywilny oddalił powództwo J. J. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (sygn. akt I C (...)). Sprawa ta dotyczyła wyroku z dnia 16.04.2004r. (sygn. akt I C (...)). Apelacja została oddalona dnia 25.09.2009r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Zasadny był wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu w stosunku do powoda J. J., odnośnie punktu 1 żądania pozwu, a także punktu 2 - ale w tym przypadku tylko co do odsetek do dnia 26.05.2009r.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Powód J. J. wystąpił już wcześniej z żądaniem pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku z dnia 16.04.2004r. i sprawa ta została już prawomocnie osądzona (sygn. akt I C (...)). Nie może więc skutecznie występować ponownie z takim samym roszczeniem. Nie dotyczy to jednak odsetek za okres po dniu wydania wyroku w tamtej sprawie, czyli po 26.05.2009r. Wydając wyrok sąd bierze za podstawę orzeczenia stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy - art. 316 § 1 k.p.c. Z tej przyczyny sąd nie rozstrzygał o odsetkach za okres przypadający po dacie swojego rozstrzygnięcia.

W uzasadnieniu pozwu powodowie powoływali się na przedawnienie. Twierdzili, że z tej przyczyny zobowiązanie wobec nich nie może być egzekwowane, a przedawnienie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym może stanowić podstawę powództwa przewidzianego w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Zdaniem powodów, odpowiedzialność oparta na art. 299 § 1 k.s.h. ma charakter odszkodowawczy - z tytułu czynu niedozwolonego. W ślad za tym powodowie powoływali się na art. 442 k.c. przewidujący 3-letni termin przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. Twierdzili, że skoro bezskuteczność egzekucji wobec spółki (...) została stwierdzona w dniu 28.10.1997r., to wniesienie pozwu przeciwko nim w dniu 07.10.2002r. nastąpiło już po upływie trzyletniego okresu przedawnienia.

Przede wszystkim, sąd w niniejszej sprawie nie podziela stanowiska powodów co do możliwości powołania się na zarzut przedawnienia w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, wytoczonej na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Chodzi tu oczywiście o zarzut przedawnienia, który mógł być podniesiony już w toku postępowania rozpoznawczego, gdyż już w toku tego postępowania roszczenie było przedawnione (jak twierdzi strona powodowa). Art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w sposób enumeratywny wskazuje okoliczności na które można się powołać wytaczając powództwo przeciwegzekucyjne. Gdy tytułem wykonawczym jest orzeczenie sądowe mogą to być zdarzenia, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy. Gdy chodzi o inne zdarzenia, a więc takie, które nastąpiły przed jej zamknięciem, to przepis ten wymienia tylko zarzut spełnienia świadczenia, jeżeli nie był on przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Wyliczenie to ma charakter enumeratywny i nie można rozszerzać go na inne zarzuty - takie jak przedawnienie roszczenia. Nie ulega natomiast żadnej wątpliwości, że przedawnienie roszczenia nie jest „zarzutem spełnienia świadczenia”.

Sąd nie podziela stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w orzeczeniach przytaczanych przez powodów, a także w innych wyrokach (np. Sądu Okręgowego w (...) z dnia 24.04.2013r. I Ca 112/13 - LEX 1715067), gdyż jest ono sprzeczne z literalnym brzmieniem art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i zawiera sprzeczną z nim wykładnię rozszerzającą.

Zarzut strony powodowej o tym, że już w chwili wytoczenia powództwa w sprawie I C (...) roszczenie było przedawnione, mógł więc być podniesiony wyłącznie w toku postępowania rozpoznawczego. Obecnie więc zbędna jest merytoryczna analiza tego, czy rzeczywiście nastąpiło przedawnienie.

Nie ma też znaczenia w niniejszej sprawie twierdzenie strony powodowej, że wyrok wydany w stosunku do powoda J. J. miał charakter zaoczny, gdyż bez własnej winy nie uczestniczył on w procesie i dlatego nie mógł w jego trakcie podnieść zarzutu przedawnienia. Jeżeli rzeczywiście było tak jak twierdzi ten powód, to mógł on wnieść sprzeciw od wyroku zaocznego lub też skorzystać z możliwości wznowienia postępowania. Na marginesie wskazać należy, że pomijając już niemożność powołania się na przedawnienie roszczenia jako podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego, to postępowanie to nie jest miejscem na sanowanie jakichś uchybień, które zdaniem strony powodowej miały miejsce w toku postępowania rozpoznawczego. Do tego służą bowiem środki odwoławcze od wyroku.

Rozważeniu podlegał kolejny zarzut powodów - przedawnienie egzekucji na podstawie art. 125 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat 10, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Ponownie wskazać należy, że powodowie nie mogą obecnie powoływać się na przedawnienie egzekucji roszczenia dochodzonego od spółki (...). Skoro bowiem - jak sami twierdzą (k. 9) - uległa ona przedawnieniu w roku 2003, to mogli powołać tę okoliczność w toku postępowania w sprawie I C (...). Podkreślić też należy, że wyrok z dnia 04.05.1993r. roku dotyczył innego podmiotu - spółki (...) i z tej przyczyny powodowie nie mogą zaliczać na swoją korzyść przedawnienia, które odnosi się do tego podmiotu prawnego.

Bezzasadne jest powoływanie się przez powodów na art. 5 k.c. Twierdzą oni, że prowadzenie przeciwko nim egzekucji stanowi nadużycie prawa i jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Przede wszystkim należy zauważyć, że powoływanie się na art. 5 k.c. nie może stanowić samodzielnej podstawy powództwa. Powodowie nie wskazują także jaką zasadę współzycia społecznego miałyby naruszać prowadzenie przeciwko nim egzekucji. Wręcz przeciwnie, to ich zachowanie narusza zasadę współzycia społecznego polegającą na pewności obrotu cywilnoprawnego, czyli na tym, że swoje zobowiązania należy regulować, a nie latami uchylać się od nich. Nie stanowi nadużycia prawa to, że pozwany stara się je wyegzekwować, lecz właśnie to, że powodowie za wszelką cenę starają się uniknąć płatności, także poprzez wytaczanie powództw.

W pozwie zostało zgłoszone również żądanie ewentualne dotyczące pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w części dotyczącej odsetek. Żądanie ewentualne podlega rozpatrzeniu w przypadku, gdy żądanie główne nie zostaje uwzględnione. W niniejszej sprawie taka sytuacja miała miejsce. Należało więc rozstrzygnąć także o zasadności żądania ewentualnego.

Z art. 125 k.c. wynika, że roszczenie o świadczenia okresowe stwierdzone tytułem wykonawczym należne w przyszłości ulegają przedawnieniu trzyletniemu. Odsetki za okres przypadający po dacie wydania wyroku mają charakter

okresowy. Ulegają więc one przedawnieniu trzyletniemu. Odsetki do dnia wydania wyroku ulegają natomiast przedawnieniu dziesięcioletniemu.

Należało też mieć na uwadze art. 123 § 1 pkt 1 k.c., który stanowi, że bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Jak już wyżej wskazano, w odniesieniu do powoda J. J. można jedynie analizować, czy doszło do przedawnienia odsetek po dniu 26.05.2009r. Do takiego przedawnienia w ogóle nie doszło. W dniu 1.06.2010r. ponownie bowiem wszczęto egzekucję wobec tego powoda. W tym bowiem dniu został nadany na pocztę wniosek o wszczęcie egzekucji. Data nadania przesyłki na pocztę ma istotne znaczenie ze względu na treść art. 165 § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Czynność ta spowodowała przerwanie biegu przedawnienia do dnia 13.12.2012r., gdy postępowanie to zostało umorzone.

Błędne jest twierdzenie powodów, że skoro umorzenie tego postępowania nastąpiło na mocy art. 823 k.p.c., to na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. w związku z art. 182 § 2 k.p.c. nie doszło do przerwania biegu przedawnienia. Instytucja umorzenia postępowania egzekucyjnego jest uregulowana odrębnie w art. 823 - 828 k.p.c. i dlatego nie ma w tym zakresie możliwości odpowiedniego stosowania przepisów o procesie. Art. 826 k.p.c. wprost określa skutki umorzenia postępowania egzekucyjnego. Mowa jest w nim o „uchyleniu dokonanych czynności egzekucyjnych”, a więc czynności podjętych przez komornika, a nie przez wierzyciela. Nie ma w tym przepisie regulacji takiej jak w art. 182 § 2 k.p.c. odnoszącej się do skutków czynności polegającej na wytoczeniu powództwa („pозew nie wywołuje żadnych skutków”). Przepisy regulujące umorzenie postępowania egzekucyjnego nie określają, że wniosek o wszczęcie egzekucji nie wywołuje żadnych skutków. Nie ma takiej regulacji mimo, że ustawodawca zawarł w art. 826 k.p.c. również regulacje dotyczące wierzyciela. Określił bowiem, że umorzenie postępowania nie pozbawia go możliwości wszczęcia ponownej egzekucji. Zakładając racjonalność ustawodawcy, należy przyjąć, że gdyby chciał on, żeby wniosek o wszczęcie egzekucji nie wywierał żadnych skutków, to sformułowałby takie zastrzeżenie w przepisie.

Ponowne wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi J. J. nastąpiło dnia 27.03.2013r. Postępowanie to toczy się do chwili obecnej.

Reasumując, w żadnym więc przypadku nie upłynęły okresy trzyletnie w których odsetki mogłyby się przedawnić. Dlatego w punkcie II wyroku sąd oddalił powództwo w pozostałej części odnośnie powoda J. J., a więc co do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności odnośnie odsetek za okres po 26.05.2009r.

Na marginesie wskazać należy, że bezpodstawny jest zarzut jakoby egzekucja w dniu 27.03.2013r. była wszczęta bezpodstawnie, gdyż (...) (...) nie dysponuje klauzulą wykonalności uprawniającą go do wszczęcia egzekucji. Wierzycielem jest bowiem Skarb Państwa. On był także stroną w sprawie I C (...). Okoliczność, że na przestrzeni lat w jego imieniu występowały różne *stationes fisci*, nie oznacza braku legitymacji do wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Strona pozostaje bowiem ta sama.

Odnośnie powoda S. D. należy stwierdzić, że postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z dnia 16.05.2006r. Skutek rozpoczęcia biegu przedawnienia odsetek należy jednak liczyć od daty jego prawomocności. Na postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego przysługuje bowiem zażalenie - art. 828 k.p.c. Powód nie wykazał kiedy stało się ono prawomocne. Nie wynika to także ze znajdującej się w aktach kopii tego orzeczenia. Żadna ze stron nie twierdziła jednak, żeby postanowienie to zostało zaskarżone.

W dniu 17.11.2014r. sąd wydał wierzycielowi drugi tytuł wykonawczy w celu prowadzenia egzekucji przeciwko temu dłużnikowi. Złożenie wniosku o wydanie takiego tytułu przerywa bieg przedawnienia. Pozwany nie wykazał kiedy ten wniosek został złożony. Należy więc przyjąć, że przerwa ta nastąpiła z chwilą wydania postanowienia z 17.11.2014r. Nastąpiło więc przerwanie biegu przedawnienia co do odsetek za okres obejmujący trzy lata przed tą datą - czyli biegnących po dniu 17.11.2011r. Odsetki za okres poprzedzający ten dzień uległy przedawnieniu. Ze względu na

brak informacji o dacie uprawomocnienia się postanowienia z dnia 16.05.2006r. sąd pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy co do odsetek za okres trzyletni przed dniem 17.11.2011r., czyli od 17.11.2008r. Można przyjąć, że do dnia 17.11.2008r. postanowienie z dnia 16.05.2006r. z pewnością było już prawomocne. W pozostałej części sąd oddalił powództwo powoda S. D..

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony oraz kart wskazanych przez nie akt. Dowody te nie były kwestionowane. Stan faktyczny był w istocie niesporny między stronami. Różniły się one natomiast co do jego oceny prawnej i wynikających stąd skutków.

Sąd oddalił wniosek powodów o skierowanie stron do mediacji, ze względu na stanowisko pozwanego, że nie jest on zainteresowany braniem w niej udziału.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie powoda J. J. na okoliczności wskazane w piśmie z dnia 3.09.2015r. Jak już wyżej wskazano, to czy nie brał on udziału w postępowaniu przed sądem w G. z przyczyn przez siebie niezawinionych nie miało znaczenia w niniejszej sprawie. Tę samą uwagę należy odnieść do wniosku o przesłuchanie powoda na okoliczność prowadzenia egzekucji w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. O tej kwestii także sąd wypowiedział się już w tym uzasadnieniu. Nie było potrzeby, żeby przesłuchiwać na tę okoliczność powoda. Poza tym, przedmiotem dowodu są fakty – art. 227 k.p.c., a nie ocena czy jakieś zachowanie było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, czy też nie. Okoliczność czy i z jakich przyczyn powód nie reguluje zobowiązania nie ma natomiast znaczenia w świetle dyspozycji art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Pozwany uległ w bardzo niewielkim stopniu i dlatego na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. i art. 99 k.p.c. sąd zasądził od powodów na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa zwrot całości kosztów procesu. Składały się na nie koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600,00 zł. - § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie... (tekst jednolity Dz. U. poz. 461 z 2013r. ze zm.) Zwrot tych kosztów został zasądzony solidarnie, skoro w sprawie I C (...) powodowie odpowiadali w ten sposób za zobowiązanie wobec pozwanego – art. 105 § 2 k.p.c.

Skoro powodowie przegrali sprawę, to brak było podstaw do pobrania od którejkolwiek ze stron kosztów sądowych, od których byli oni zwolnieni (abstrahując w tym miejscu od treści art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) - por. art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższy wyrok w punkcie I (pierwszym) zaskarżył zażaleniem powód J. J., który zarzucając naruszenie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie spełnienia przesłanki powagi rzeczy osądzonej, a w konsekwencji błędne odrzucenie pozwu wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku pozwanego o odrzucenie pozwu lub uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powyższy wyrok w części oddalającej powództwa oraz rozstrzygającej o kosztach procesu zaskarżyli apelacją powodowie, którzy zarzucając:

- a) naruszenie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 5 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że zarzut nadużycia prawa podmiotowego nie może być samodzielną podstawą powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
- b) naruszenie art. 227 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne oddalenie wniosku o przesłuchanie powoda J. J. oraz błędnym przyjęciu, że to zachowanie powodów narusza zasady współżycia społecznego,
- c) naruszenie art. 227 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. i art. 224 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie przesłuchania powoda S. D.,
- d) naruszenie art. 823 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 182 § 2 k.p.c. poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że umorzenie egzekucji wszczętej przez wierzyciela wywołuje skutek prawny w postaci przerwy biegu przedawnienia.

Powołując się na powyższe zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie o uwzględnienie powództwa ewentualnego lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powyższy wyrok w części uwzględniającej powództwo zaskarżył apelacją pozwany, który zarzucając:

- a) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnych ustaleń co do powoda S. D., że przedmiotowym tytułem wykonawczym zasądzono od niego odsetki ustawowe od kwoty 16.340,85 złotych,
- b) naruszenie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez pozbawienie przedmiotowego tytułu wykonawczego wykonalności w stosunku do powoda S. D. w części, której ten tytuł nie zawiera.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powodów i zażalenia powoda J. J. oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego i zażaleniowego.

Powód J. J. wniósł o oddalenie apelacji pozwanego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje:

Apelacje stron oraz zażalenie powoda J. J. zasługują na uwzględnienie.

Odnosząc się do zażalenia i apelacji powoda J. J. stwierdzić należy, że te środki zaskarżenia zasługują na uwzględnienie, aczkolwiek z przyczyn z nich nie wskazanych.

Sąd I instancji odrzucając częściowo pozew J. J. nie określił w sentencji wyroku co do jakiej części żądania powoda uznał, że zachodzi powaga rzeczy osądzonej, powodująca konieczność odrzucenia pozwu, a określając ten zakres jedynie odesłał do niektórych punktów żądania pozwu, wskazując punkty pozwu, bez precyzyjnego określenia odrzuconej części żądania powoda.

Taki sposób redakcji wyroku narusza art. 325 k.p.c., zgodnie bowiem z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 stycznia 1968r. w sprawie III CRN 420/67 (LEX nr 6271) sentencja orzeczenia powinna rozstrzygać o żądaniu stron w sposób samodzielny, redakcja sentencji, w której sąd odsyła do pism procesowych i czyni z ich treści integralną część orzeczenia, jest niedopuszczalna. Z kolei zgodnie z poglądem Sądu Apelacyjnego w Katowicach wyrażonym w wyroku z dnia 24 maja 1996r. w sprawie III APr 9/96 (Biul. SAKa 1996/3-4/12) niedopuszczalna jest redakcja wyroku z której wynika, iż pozew jest częścią wyroku.

Sąd Apelacyjny podzielając powyższe poglądy związane ze stosowaniem art. 325 k.p.c. przy redakcji sentencji wyroku uznał, że sentencja zaskarżonego wyroku w punktach I (pierwszym) i II (drugim) narusza ten przepis prawa, uniemożliwia bowiem określenie w jakiej części pozew powoda J. J. został odrzucony, a w jakiej jego powództwo zostało oddalone, bez konieczności sięgania do treści pisma procesowego pozwu.

Podkreślić należy, że brak możliwości dokonania zmiany sentencji zaskarżonego wyroku w postępowaniu odwoławczym zainicjowanym przez powoda J. J. w taki sposób, aby nie naruszała ona przepisu art. 325 k.p.c., bowiem taka zmiana naruszałaby zasadę zakazu reformationis in peius wyrażoną w art. 384 k.p.c.

Powyższe względy powodują konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku w części rozstrzygającej o roszczeniach powoda J. J. i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zgodzić się należy z argumentacją apelacji pozwanego, że Sąd I instancji uwzględniając częściowo powództwo S. D. nie uwzględnił okoliczności, że w przedmiotowym tytule wykonawczym nie zasądzono

odsetek ustawowych od kwoty 16.340,85 złotych za okres od dnia 17 listopada 2008r. do dnia 17 listopada 2011r., stąd uwzględnienie powództwa w sposób dokonany zaskarżonym wyrokiem nie było uzasadnione. Nie wskazał bowiem Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku czy uwzględniona w punkcie III (trzecim) wyroku część powództwa obejmuje odsetki ustawowe od części kwoty 47.819,01 złotych, czy też odsetki ustawowe od kwot 2.870 złotych i 8.745 złotych oraz części kwoty 47.819,01 złotych, co oznacza także brak określenia zakresu oddalonej części powództwa powoda S. D..

Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia jest brak możliwości skutecznej kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku i to w odniesieniu zarówno do apelacji pozwanego jak też apelacji powoda S. D. w odniesieniu do tego powoda. Uniemożliwia to skuteczne odparcie zarzutów apelacji pozwanego oraz powoda S. D. i powoduje konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku również w części rozstrzygającej o roszczeniach powoda S. D. i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Rozpoznając sprawę ponownie winien Sąd I instancji mając na uwadze rozstrzygnięcie w sprawie I C (...) Sądu Okręgowego w T. odnieść się zarówno do podniesionego przez pozwanego zarzutu powagi rzeczy osądzonej w odniesieniu do roszczenia powoda J. J., jak też do argumentacji stron co do skuteczności powoływania się przez powodów na przedawnienie egzekucji oraz na naruszenie zasad współżycia społecznego (art. 5 k.c.), swoim ustaleniom i wnioskom dając wyraz w uzasadnieniu orzeczenia sporządzonym zgodnie z wymogami art. 328 § 2 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.